

KÖŞE

24 MAYIS 2020 • SAYI 2

İSTANBUL

HOŞ GELDİNİZ

Bizim için sadece bir dergiden öte, kendi düşüncelerimizin tüm sadeliği ile yaşam bulduğu köşemize hoş geldiniz. Hepimizin aklının bir köşesindeki düşüncelerin farklı gözlerle ele alındığı Köşe, hem kendi içinde, hem de bir bütün olarak özel. Farklı, bazen birbirine zıt bakış açılarıyla oluşan bu dergi, her ne kadar hiçbirimiz birbirimize benzemesek de, bizi bir bütün haline getirdi. Aklımızın kuytu köşelerinde duran düşüncelere ışık tuttuğumuz ve tutmaya devam edeceğimiz Köşe, dileriz ki size sunduğumuz farklı bakış açıları ile, bizde kendinize ait bir şeyler bulmanızı sağlar. Umarız ki köşeden köşeye atlarken, sizin de aklınızdaki fikirler uyanır ve bizim köşemizde yeniden hayat bulur. Peki neden “Köşe”? Şüphesiz medya, günümüzün en güçlü araçlarından biri. Silahların yerini “tweet”lerin aldığı, sinemanın yerini Netflix’in aldığı, modanın podyumlardan Instagram’a taşındığı, 21. yüzyıl dünyasında, bir tuşla aradığımıza ulaşabiliyoruz. Peki bu bilgi kalabalığında biz nereye düşüyoruz? Büyüyen ve gelişen, raflardan ekranlara taşınan dergiler ve gazeteler tüm bu gelişmelere rağmen hala bize okumak istediğimiz bilgiyi sunmuyor. En korkunç filmin haberler olduğu bu dünyada “Peki gençler ne düşünüyor?” diyen herkes için bizim köşemizi yaratmak, sansürsüz bir şekilde istediğimizi yazmak, okumak, çizmek ve yapmak için yarattığımız “Köşe”nin adı da kendi kadar özel bizim için. Artık gençlere ve ruhu genç kalanlara da okumak düşer.

İÇİNDEKİLER

- Karantinanın İlacı: Online Alışveriş
- Pandemide Spor
- Günümüz Düşmanı: Hazırcılık
- Koronanın Ekonomiye Etkisi
- Yaz var mı bu sene?
- Lin Pesto: Bir Düşünmek
- Ne izlesek? Ne okusak?
- Ya İstiklal, Ya Ölüm
- Bizim Bayramlarımız

KARANTİNA- NIN İLACI: ONLINE ALİŞVERİŞ SUNA ŞENTÜRK

Evde kalmak zorunda olduğumuz bugünlerde, alışveriş merkezlerini ve marketleri aratmayan internet sitelerine ilgi büyük oranda arttı. Yerimizden kalkmadan onlarca hatta yüzlerce çeşit ürüne ulaşabildiğimiz bu siteler, ihtiyaçlarımızı gidermemiz ve bazen de kendimizi şımartmamız için yeterli.

Tüketici toplumun sanallaştığı bu süreçte tatmin duygumuzun körelmekte olduğunu hiç düşündünüz mü? Temel gereksinimlerimiz arasında bulunmayan birçok şeye ihtiyaç duyduğumuzu bizlere inandırmaya çalışan sayısız reklam sizce ne kadar etkili? Birbirleriyle yakından ilişkili bu iki sorunun cevaplarını arayacak olursak, alışverişin sanallaşmasının tüketime engel olmadığı gerçeğiyle karşılaşırız. Tıkladığımız internet sitelerinde, izlediğimiz videoların aralarında, takip ettiğimiz "influencer"ların Instagram hikayelerinde ve sıklıkla kullandığımız diğer sosyal medya platformlarında karşımıza birçok reklam çıkıyor. Bu reklamlarda tanıtılan ürünlere "Olmasa da olur." demenin karantina sürecinde zorlaştığı ortada.

Karantinanın olumlu sayılabilecek yönlerinden biri kendimize vakit ayırabiliyor olmamız. Kendimize vakit ayırırken yapabileceğimiz en verimli aktivitelerden biri okumak. Kitap satışlarının karantinanın başından itibaren yüzde 32'lik bir artış göstermesi de bu durumu destekliyor. Sosyal izolasyonun satış miktarlarını arttırdığı bir başka sektör ise hobi ve oyun. Bu dönemde, kutu oyunu, video oyunları ve yapboz gibi eğlence amaçlı ürünler sipariş edenlerin "sepetleri" ortalama 75TL civarında. Bu sayı, eğlence amaçlı ürünlerin satış miktarında yüzde 46'lık bir artış olduğunu gösteriyor. Ayrıca, son zamanlarda popülerleşen bir online alışveriş platformu olan "Trendyol"un kullanıcı sayısı son dönemde 25 milyonu aştı.

Mobilyadan cilt bakım ürünlerine, onlarca farklı kategoride ürüne ulaşılabilen bir platform olan "Trendyol", verdiği reklamlar ve birlikte çalıştığı sosyal medya fenomenleri sayesinde hızla büyümeye devam ediyor.

Beğenerek ve ihtiyacımız olduğuna inanarak sepetlerimize eklediğimiz ürünlerin kaçına gerçekten gereksinim duyuyoruz? Evde sıkıntımızı gidermek amacıyla baktığımız internet sitelerinde bizleri para harcamaya sürükleyen reklamların etkisini istatistikler kanıtıyor. Karantina sürecinin uzamasıyla, bağımlılığa dönüşmeye başlayan bu online alışveriş ilacının kullanımını azaltmak önemli. Eleman arayan kargo şirketleri, saatlerce mesai yapan yüzlerce kurye ve kimi zaman da ihtiyacımız olmadığını ancak elimize ulaştınca fark ettiğimiz birçok ürün, bu karantina ilacının yan etkileri arasında. Özetle, bu ilacı kullanmadan önce, sepetlerimize attığımız ürünlere ne kadar ihtiyacımız olduğunu sorgulamalı ve daha bilinçli tüketiciler olma yolunda ilerlememiz gerektiğini unutmamalıyız.

PANDEMİDE SPOR AVİ MOLİNA

Küreselleşmesiyle övünen Dünya'nın düzenine pranga takarak herkesi evine hapseden yeni Koronavirüs salgını, sporun gidişatını da derinden etkiledi. Zor zamanlar geçirirken spor müsabakalarının durumunu konuşmak yersiz görülebilir ancak spor, ünlü futbol antrenörü Carlo Ancelotti'nin de dediği gibi "önemsiz şeylerden en önemlisidir". Müsabakaların belirsiz geleceği yavaş yavaş aydınlatılmaya başlansa da verilen kararlardan bazıları toplumda soru işaretlerinin oluşmasına yol açtı. Pandemi süresince vatandaşlarına sadece virüsü yenmek için her gün vodka içmelerini tembihleyen Belarus başkanı Aleksandr Lukashenko, Belarus Futbol Ligi'ni devam ettirse de Olimpiyatlar, NBA, Euroleague, voleybol ligleri, Futbol Şampiyonlar Ligi ve Avrupa'nın 5 büyük futbol ligi olarak görülen İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya ve İspanya ligleri geçici olarak duraklatıldı. Ardından, Fransız spor federasyonları, başkan Macron'un talimatıyla müsabakaların liderlerini şampiyon ilan ederek spor etkinliklerinin devam ettirilmeyeceğini duyurdular. Fakat diğer Avrupa ülkeleri normalleşme sürecini sporla başlatma kararı aldı. Spor dallarından başlayan ilk lig olan Almanya Bundesliga'da, yedekteki oyuncular distopik bir romandan çıkmışçasına maskelerle ve aralıklarla oturarak oyuna girmeyi beklerken oyundaki sporcuların omuz omuza mücadele etmesi de kafaları kurcalayan ironik görüntüler ortaya çıkardı. 8 Haziran'da La Liga'nın başlamasına karar veren İspanya Futbol Federasyonu, oyuncuları teste tabi tutarak pozitif vaka görülmeince antrenmanlara izin verdi. Salgının başlangıcında "toplumsal bağışıklık" politikasını izleyen ve dünyadaki ikinci en yüksek vefat rakamına sahip olan İngiltere de futbol ligini virüsün yayılmasını "önleyecek" tedbirler olarak haziran ortasında devam ettirme hedefiyle antrenmanları tekrar başlattı. Bu tedbirler her oyuncunun haftada 2 kez test edilmesini, topun ve sahanın dezenfekte edilmesini ve antrenman maçlarının en fazla beşe beş yapılmasını içeriyor. Her 1 milyon kişiden sadece 30 binine COVID-19 testi yapan İngiltere'nin 512 oyuncunun her birine her hafta ikişer test gerçekleştirecek olması halkın tepkisine yol açtı. Ayrıca, amatör liglerin geçmiş sezonlarını etkisiz sayma kararı alan federasyonun Premier Lig'i devam ettirme kararının en büyük sebebinin ekonomik gelir olduğu düşünülüyor. Yayın şirketinin ve kulüplerin gelirini insan hayatının önüne koymanın ne kadar insancıl olduğu da tartışılır.

Bir oyuncunun testi pozitif çıkarsa tüm takımın karantina altına alınması gerekeceğinden ve o hafta maça çıkamayacakları anlamına geleceğinden böyle bir durumda protokolün ne olacağı da bir muamma. Watford kaptanı Troy Deeney gibi bazı oyuncular da virüsü kapma riskini göze almak istemeyerek antrenmanlara katılmayı reddetti. Nitekim, kimliği açıklanmayan 6 kişinin hastalığı yakalandığı açıklandı, alınan tedbirlerin hızlı yayılan virüse karşı etkisizliği kanıtlanmış oldu. Şampiyonlar Ligi'nin İstanbul'da bir "final four" sistemiyle, NBA'in ise Orlando'daki Disney World'de devam etmesi bu hafta gündeme getirildi ancak henüz bir açıklama yapılmadı. Ülkemizde ise Süperlig ve ING Basketbol Süperligi başta olmak üzere yöneticiler maçların devam etmesinde ısrarcı davrandı. Bu direktme, sporcuların ve teknik görevlilerin hayatını riske attı ve ilk vakalar gözlemlenmeye başlanınca zoraki bir şekilde voleybol ve basketbol federasyonları müsabakaları devam ettirmeme kararı aldı. Fakat Türkiye Futbol Federasyonu, sezonu yine mali çıkarların ve biraz da hükümetin etkisiyle tekrar başlatacağını açıkladı. Başlayan antrenmanlar sonrasında yapılan testlerde Beşiktaş'ta başkan Ahmet Nur Çebi de dahil olmak üzere 8 kişi, 2. lig takımı Sancaktepe Futbol Kulübü'nde ise 9 kişi pozitif çıktı. Sonuç olarak, hali hazırda giderlerini kapatmakta zorlanan üst liglerdeki kulüplerin, mali olarak sarsılan alt lig takımlarının ve Dinamo Minsk'i izlemekten sıkılmış taraftarların sporun en hızlı şekilde normalleşmesi için biraz sabretmesi gerekiyor. Acele ederek binlerce hayatı riske atmak yerine salgın tamamen kontrol altına alınınca alışılmış spor kültürüne dönmek herkes için hem ekonomi hem sağlık açısından daha istikrarlı bir çözüm olacaktır.

GÜNÜMÜZ DÜŞMANI: HAZIRCILIK ZEYNEP ŞENER

Gündelik hayatın koşuşturmasında çoğu şeye zaman bulmanın zor olduğu aşikâr, ancak bu bazı şeylere zaman yaratmamız gerektiğinin önüne geçmemeli. Hazırcılık 21. yüzyılın başına gelen önemli sorunlardan biri, peki neden buna hiç dikkat çekmiyoruz? Çünkü tembeliz.

Bir başkasının ihtiyacımız olan ürünü önümüze tüketime hazır bir biçimde sunması işimize geliyor. Kimse sizden kendi kanepenizi yapmanızı istemiyor (IKEA hariç), bu mesleklere karşı gelmek olur. Ancak yemek yapmak gibi basit uğraşların marketten alınan 'instant noodle'a tercih edilmesi son noktayı koyuyor. Pratik olmasına karşın bir aşçı olmasanız da ondan çok daha iyi besin değerleri olan sağlıklı bir öğün hazırlayabilirsiniz. Verilere göre yalnızca 2019'da 106,4 milyar kutu 'instant noodle' tüketilmiş. İçindeki katkı maddelerinden tutun ambalajının doğaya olan zararına kadar kötü etkisi olan bu 'besinlerden' bu kadar çok tüketmemeliyiz. Bunu da geçelim her ne kadar Türkiye'de çok rastlamasak da insanlar ne zaman kesilmiş meyve satmaya başladı? İşte hazırıcılık dediğimde bunun gibi ekstremlerden bahsediyorum. Herkes kendi meyvesini kesebilir!

Son günlerde karantinayla beraber bahsettiğim tüketim alışkanlıkları sorgulanmaya başlandı. Hepimiz bu konforlu yaşam tarzının bir gün elimizden gidebileceğinin farkına vardık. Ve şu an herkes kendi meyvesini kesiyor. Artık hazırıcılığa bir çizgi çekmemiz gerekiyor. Kendi kendine yetebilen bireyler olmanın önemini korona ile daha da çok anlıyoruz ve belki de hayat eskisine geri döndüğünde bazı şeylerden vazgeçmemiz lazım. Sağlığımız için, doğa için ve kişisel gelişimimiz için.

Bu süreçte tüketen bireylerden ürettiğini tüketen bireylere dönüşmemiz gerektiğine inanıyorum. Bu en basitinden balkonunuzda felseğen yetiştirmek de olabilir. Deneyin, başarısız olun, tekrar deneyin ve en sonunda ürettiğiniz bir şeyi tüketmenin mutluluğunu yaşayın.

KORONANIN EKONOMİYE ETKİSİ DOĞU ALEMDAR

Yaz planlarımızın suya düşmesinin, yaklaşık 2 aydır okula gidemeyişimizin ve bu hafta sonunu hepimizin evde geçirecek olmasının nedenini eminim ki herkes biliyordur. 2019 yılının Aralık ayında gerçek yüzünü göstermeye başlayan korona virüsü sadece sağlığımızı etkilemekle kalmayıp, içinde yaşadığımız dünyayı tamamen değiştirdi. Belirginsizlikle dolu bu dönemde virüsün dünya ekonomisine etkisi hakkında kesin bir şey söyleyemesek de biliyoruz ki bu etki büyük anlamda olumsuz olacaktır.

Eminim ki bazılarımız da şu anki duruma "Cana geleceğine mala gelsin" gözünden bakıyordur, ama ne yazık ki bu kadar basit değil. İlk olarak bu virüsün gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında ayırım yapmadığı ortada. Dünyanın en büyük ekonomilerini bile yıkıp geçen Covid-19 toplumun her kesiminden insanları etkiledi ancak daha az gelişmiş ülkelerin daha kötü etkilendiği apaçık ortada. İşsizlik oranları ve enflasyon senelerdir görülmemiş noktalara ulaşırken, kimi insan da bizim istatistik olarak gördüğümüz değerleri karınlarındaki açlıkla anlamaya başlıyorlar.

Virüsün ekonomiyi bu derecede etkilemesinin temel nedeni ülkelerin tedbir olarak sokağa çıkma yasağı ilan etmesi ve bunun sonucunda fabrika ve iş yerlerinin kapanması, üretimin durmasıdır. Çoğu insan tüketimin düşmesinden ötürü bir dengelenme beklerken, bu denge kurulamamış ve sanayi oldukça olumsuz bir gerileme yaşamıştır.

Arz-talep dengesinde başka bir sorun ise hepimizin bildiği ve kullandığı kargo servisleridir. Uluslararası kargonun birçok yolu olmasına rağmen akla hızlı kargo denince ilk uçaklar gelir. Peki "Neden hızlı olunması gerekiyor? Ben yeni bir çift ayakkabı için gerekirse 1 ay beklemeye razıyım." diye düşünüyor olabilirsiniz ama, yine ne yazık ki bu kadar basit değil. Tüm dünyanın şu an ihtiyacı olan bir şey var, tıbbi malzeme. Yüz maskeleri, eldivenler ve solunum cihazları gibi çeşitli ürünlere şu an her ülkenin, ne kadar parası olursa olsun, ihtiyacı var. İronik bir şekilde kişisel korunum alanında en çok malzeme üreten ülke, aynı zamanda bu virüsün başlangıç noktasıdır.

2019 başlarında Çin Halk Cumhuriyeti'nde yaklaşık 20.000.000 yüz maskesi üretiliyorken virüs etkilerini göstermeye başladıktan sonra bu numara 110.000.000 oldu. Bu bir sektörde %450'lik artış demek. Bu artış ne kadar etkileyici olsa da sonuçta bu malzemeleri dünya geneline taşımanın hızlı bir yoluna ihtiyaç var değil mi? Bu sorunun yanıtı kolay olmalı, ne de olsa kargo uçakları denen bir şey var. Ama bir kez daha, bu kadar basit değil. Hava yoluyla teslim edilen kargonun %45'i yolcu uçaklarında taşınır ve bu virüsün en çok etkilediği sektörler bakacak olursak ilk sıralarda havayollarını görürüz. Bu etki, havayolu kargosu kapasitesinde %23'lük bir azalmaya neden oldu. Üretimdeki duraklamanın yarattığı rahatlığı, tıbbi malzeme ihtiyacı kapadı. Tüm bunlar kapasite miktarını %77 ve talep miktarını da %85'e indirdi. %8'lik bu fark, ilk bakışta az olarak görülebilir ancak taşınması geciktirilen milyonlarca solunum cihazı ve bu solunum cihazlarının kurtarabileceği milyonlarca hayatı göz önünde bulundurursak, gerçek önemini anlamış oluruz. Bu soruna bulunan geçici çözümlerden biri yolcu uçaklarını yolcusuz bir şekilde, sırf tıbbi malzeme taşımak için kullanmak. Kulağa ne kadar mantıklı gelse de her zamanki gibi, o kadar kolay değil. Bildiğimiz üzere havayollarının temel geliri yolcuların aldığı biletler üzerinden geliyor ve virüs sonucunda yakıt fiyatları azalsa da çoğu havayolu şirketi bu kargo uçuşlarını yolcusuz bir şekilde yapmayı karşılayamıyor.

Sonuç olarak, bu virüs sadece sağlığımızı etkilemekle kalmayıp, toplumsal ve ekonomik bir sürü problem de yarattı. Bunlara rağmen masamızda yemek, başımızın üstünde de bir çatı olmasının değerini bilmeliyiz ve ihtiyacı olanlara da imkânımız varsa yardım etmeliyiz. İnternette kolaylıkla bulunabilen çeşitli kuruluşlarına bağış yapmanızı ve bu kriz yüzünden aç kalanlara yardım eli uzatmanızı en içten dileklerimle umuyorum.

YAZ VAR MI BU SENE?

İPEK ERSANLI

Isınan havalar, uzayan gündüzler, sonu yaklaşan sokağa çıkma yasağı ve bitmek üzere olan okullar.... Zaman kavramını bu süreçte yitiren bizler her ne kadar görmezden gelsek de yaz habercileri kapımızı tıklatmaya başladı. Biz zamanın nasıl geçtiğini unutup, günlerden hangi gün olduğunu bile bilmiyorken bırakın yazın gelişini hazirana 6 gün kaldığını nasıl sindireceğiz?

Sindirmesi zor olsa da "Yaz var mı?" sorusu hepimizin aklının bir köşesinde dönüp dolaşan bir soru haline geldi. Güneşlenmek, denize girmek, sahilde midye dolma yemek, arkadaşlarımızla buluşmak... Bütün bunlar bize bu kadar yakinken bir anda ulaşılamaz oldu. Bu virüsü henüz atlatamamışken sosyal mesafeyi koruyarak bunları nasıl yapacağız? Sahi, daha İstanbul içinde sayılan Adalara bile gidemiyorken Bodrum'a nasıl gideceğiz ki? Ülke ve dünya global bir pandemi ile savaşıırken çeşitli seyahat acentaları ve Turizm Bakanlığı ekonomiye kalkındırma ve hayatı düzene sokma amacıyla çalışmaya devam ediyor. Vaka sayısındaki düşüşün verdiği hafiflik ve havaların ısınmasıyla insanların tatil ihtiyacına gireceğini bilen oteller fiyatlarını normalin iki hatta üç katına çıkarmış bir şekilde yazın gelişini iple çekiyor, bazıları şehirler arası ulaşımın açılması ile hizmet vermeye başladı bile. Tatil fikri her ne kadar hepimize cazip gelse de biz daha evden çıkmaya bile çekinirken, bu yüksek fiyatlar karşısında ne yapılacağı bir soru işareti. Öte yandan bazı yazlıkçılar ve tekne sahipleri, çoktan yazlıklarına ve teknelerine kurulmuş, insanlardan ve virüsten uzakta, mutlu bir yaşam sürüyorken, yaz sezonunun açılması ile birlikte onlar da tehlikeye girmiş durumda. Otellere ve yazlık bölgelere doluşacak kalabalık, turizm için her ne kadar iyi olsa da, yazlıklarına kaçanlar ve Bodrum, Fethiye, Çeşme gibi yazın olmazsa olmaz rotalarında yaşayan sakinler için oldukça kötü. Artan fiyatlar ve bitmek bilmeyen sorular bizi korkutsa da evden çıkmak, bildiğimiz yerleri bir daha gezip hasret gidermek ve o sıcak yaz güneşi altında arkadaşlarımız ve ailemizle eğlenmek için heyecanlı olmadığımızı söylesek yalan olur. Şu an yaz uzak bir hayal gibi gelse de, bence elinde sonunda yazın çaldığı o kapıyı açacağız. Peki sizce yaz var mı?

LİN PESTO: BİR DÜŞÜNMEK SU YEŞİLDERE

Yeni bir sanatçıyla yolculuğumuza devam edelim. Bu haftaki konuğumuz nam-ı değer Lin Pesto. Kendisinin bir stüdyo albümü, iki tane single'ı, ve sayısız coveri bulunmakta. Peki Lin Pesto kim diye soruyorsanız, ona pek bir cevabım yok. Kariyerini anonim bir şekilde sürdürmekte olan Lin Pesto, yaptığı coverlar ile ünlendi. Kendisiyle ilgili bilinen sınırlı şeylerden biri Ankaralı olması, bir diğeri de sesinin çok güzel olduğu. Başka da bir şey yok pek. Belki de böyle olması en güzelidir, yani sonuçta saçma bilgilere değil de salt bir şekilde müziğe odaklanmamızı sağlıyordur. Tabii, ben böyle düşünüyorum diye siz de katılmak zorunda değilsiniz ama sanki dış unsurlardan kurtarılmış, saf müzik benim daha çok ilgimi çekiyor.

O kadar çok iyi, öyle böyle dedik biraz da anlatalım artık. Şimdi, Lin Pesto bütün bu olayların en başında evinden kaydettiği coverları çekerek YouTube'a yüklüyor. Ondan sonra da yavaş yavaş ün kazanıyor. En son Zorlu PSM'deki %100 Studio konserlerinden birinde sahne alıyor. Aslında her yaş grubuna hitap eden bir müziği olduğunu da söyleyebiliriz. Farklı yaş aralıklarının da aşına olduğu bazı şarkıların coverlarının yanında, kendi şarkılarının da hem sözleri hem de melodisi ve müzikalitesi açısından spesifik bir gruba bağlı kalmadığını görebiliriz. Üstüne de nostaljik hissettiren, sanki eski bir televizyon yayını izliyormuş gibi, birbirinden güzel klipleri de eklenince tadından yenmiyor tabi ki.

Yine bir şarkı derlemesiyle devam edelim o zaman. Benim bahsetmek istediğim ilk şarkı bir cover olan, orijinal olarak Seda Sayan'ın bir şarkısı olan "Ah Geceler". Bu şarkı konusunda en çok söylemek istediğim şey muhtemelen bir telif dolambacına takılıp bir var olup, bir yok olması. Gerçekten şanslı gününüzdeyseniz şarkının bu versiyonu karşınıza çıkıyor ama değilseniz bulmanız oldukça zor. Düşünüldüğünde biraz da garip ve gülünç bir durum. Tut ki en sevdiğin şarkı bu. Herhâlde kafayı yersin bulmak için, yani ben kafayı yedim en azından. Sizi bilemiyorum.

Biraz da kolay ulaşılabilecek bir şarkıdan bahsedeyim, single'ı "Yazlık". Şarkıyı dinlediğiniz anda nostaljik bir atmosfer ile hatıralar doluşuyor aklınıza. Klibi de en az şarkı kadar nostaljik, özlem dolu, eskiden sürprizler getiren hoş bir şey bence. Özellikle yazın olup olmadığı belli olmayan, herkesin kafasında "Bu sene yaz var mı?" sorusu olan bu dönemde yaz anılarını hatırlamak belki de bize enerji veren sınırlı şeylerden biri. Yazın getirdiği heyecanı, yaz aşklarını ve vazgeçilemeyecek anıları biz ne kadar özledik? Peki ya onlar bizi ne kadar özledi?

Albümü olan "SON"un ilk şarkısı olarak yer alan "Olsun İstemezdim" hakkında da konuşalım biraz. Daha farklı bitmesi istenen bir hikâyeyi anlatıyor diyebiliriz bence. Arkadaki tempo ve melodiyle birleştiğinde melankolik bir hava yaratıyor ama bir yandan da sanki umut veren bir tınısı var. Açık konuşmak gerekirse, Lin Pesto'nun şarkıları sizi bir yerden alıp çok başka yerlere, çok farklı dünyalara taşıyor. Şarkıda denemeleri, iki kişinin yaşadığı mağlubiyeti ve son bulmuş, zamanında belki de çok güzel olan bir dönem hikâyesini anlatmış Lin Pesto. Denemeler, beklemler, gezinmeler ve sonunda ortaya çıkan davetsiz bir nihayet.

Son olarak da benim Lin Pesto'dan ilk duyduğum şarkıyı paylaşmak istiyorum: Maazallah (YGA). Yine bir cover parçası ile karşımıza çıkıyor. Alışılmış, kulaklarımıza aşına ve hatta belki de klasikleşmiş şarkıları yepyeni bir elektronik altyapı ile bizlere sunuyor. Aslında yaptığı oldukça zor olsa da muazzam bir iş çıkararak, alışılmışın dışında, eşi benzeri olmayan bir hâlde önümüze koyuyor. Kendi ününü arttırmasının yanında, bazen unuttuğumuz, üstü tozlu şarkıları gün ışığına çıkarıyor. Tabii yanında bu şarkılar ile gelen anıları da unutmamak lazım.

Toparlamak gerekirse eskiye yeni katan, elektronik pop ile hayatlarımızda yer kazanan Lin Pesto'yu bence dinlemeye başlayın. Eğer dinliyorsanız da gizli kapılar arkasında saklı coverları gün yüzüne çıkarmak için çabalayın. Hayal kırıklığına uğrayacağınızı kesinlikle düşünmüyorum. Sonuçta her şey güzel, her şey yakında, her şey tuzak ve de her şey uzakta.

NE İZLESEK? NE OKUSAK? ESMA ERDEM

Her şey yavaş yavaş normalleşmeye başlamış olsa bile hepimiz hala günlerimizi evlerimizde geçiriyoruz. Evde olduğumuz süre, bir şekilde kimi için dizi izleyerek, kimi için ise kitap okuyarak geçiyor. Karantinaya girdiğimizden beri bir sürü sezonu olandan tutun, kısa birkaç bölümlük dizilere kadar sayısız dizi izledim. Karantina sürecinden bağımsız olarak, bugüne kadar izlediğim diziler arasında en çok etkilendiklerimden bir tanesini sizlerle paylaşacağım: "Unorthodox". Bir de tesadüfen Beyoğlu'nda karşıma çıkınca girdiğim Masumiyet Müzesi'nin çıkışında almaya gittiğim bir Orhan Pamuk kitabını.

Öncelikle "Unorthodox", Netflix'in mini-dizi serilerinden bir tanesi. Kısa bir dizi; toplam 4 bölümden oluşuyor. Bölümleri aşağı yukarı 50 dakika diyebilirim. Konusu çoğumuzun izlediği dizilerdeki gibi aşk, gençlik, macera, aksiyon veya gerilim değil. New York'ta, son derece muhafazakâr ve geleneklerine bağlı olan 'Hasidik-Yahudi' toplumundan kendi benliğini bulmak için kaçan bir kızın hikayesini anlatıyor. Dizinin ismi "Alışık olunanın, kabul edilenin ve geleneksel olanın tersi" anlamına geliyor. Ana karakter Esty de içinde yaşadığı toplumda tam olarak böyle görülüyor. Doğduğundan beri içinde yaşadığı toplumda belirlenmiş olan katı kurallarla, kaybettiği kendi benliği ve özgürlüğü bulmak için New York'tan Berlin'e kaçıyor. Dizi, giyim şeklinden konuştukları dile kadar bu Hasidik-Yahudi toplumuyla ilgili bilgilenmenizi ve baskının bireyde yarattığı etkiyi görmenizi sağlıyor. Her geçen gün geliştiğine inandığımız 21. yüzyıl dünyasına 'aykırı' olarak görebileceğiniz bir topluluk önünüze koyulmuş oluyor. Bu toplumda yasa haline gelmiş kurallar arasında boğulduğunu hisseden Esty'nin kendini ve özgürlüğü bulmak için çıktığı bu yolculuğa, başına gelenlere ve mücadelesine tanık oluyorsunuz. İzlerken bana ağır gelen sahneler olmasına rağmen çok etkilendiğim bir dizi oldu. Dizi aslında Deborah Feldman'ın oto-biyografi olarak yayınladığı kitaptan esinlenilmiş. Dizinin bir de belgeseli var. Bu toplumun geleneklerini en doğru şekilde izleyiciye yansıtmak için yapılan dizi hazırlıkları gösteriliyor. Belgeselde aynı zamanda Deborah Feldman'ın ağzından kendi hayat hikayesini de dinliyorsunuz. Beni çok etkileyen bu diziye ve belgeseli izlemenizi öneririm.

Şubat ayında, Beyoğlu'nda tesadüfen karşıma çıkan, üstünde Masumiyet Müzesi tabelası olan ahşap bir bina, bir şekilde ilgimi çekti. İçeri girdiğiniz anda, buranın bir hikâye anlattığı ve bir anısı olduğu hissediliyor. Üç katlı olan bu müzenin ikinci katında kitabın 83 bölümünün her biri için bir vitrin bulunuyor. Her bir bölümde, kitapta önemi olan bir eşya, bir bilet, bir resim hatta bazılarında kitapta uzun uzun betimlenmiş olan kıyafetler var. Müzenin en sonunda Orhan Pamuk'un kitapları da satılıyor. Ben de oradan aldığım "Masumiyet Müzesi" kitabını karantina sürecinde okumaya yeni fırsat buldum. Kitap "Hayatımın en mutlu anıymış, bilmiyordum." cümlesiyle başlıyor. Kemal ve Füsün arasında geçen aşkı anlatan kitap, yaşanan olaylar ve anlatım diliyle bence bir aşk kitabından çok daha fazlası. Washington Post, bu kitap için "Pamuk bu kitapla aşkı elle tutulur bir şey olarak önümüze koyuyor." demiş. Aşkın tanımının herkes için değiştiğini ve bu yüzden aşk konulu kitap veya filmlerin herkeste farklı bir his yarattığını düşünüyorum. Ancak bu kitabın herkeste, belki 1975'te geçmesinden dolayı oluşan nostaljik atmosferden belki de sadece aşkı değil mutluluk ve aile kavramını da ele almasından dolayı, güzel bir his yaratacağını düşünüyorum. Kemal ve Füsün'un hikayesini, Orhan Pamuk, Kemal'in ağzından dinledikleriyle kaleme almış. Ben okurken hiç bitsin istemedim. Umarım size de bu kitabı okumanız için ilham vermiş olurum. Bu arada kitabın içinden ücretsiz bir müze bileti çıkıyor. Belki kitabı bu karantina süresinde okur, bu süreç sona erdiğinde de müzeyi gezersiniz.

YA İSTİKLAL, YA ÖLÜM MAYA ASHABOĞLU

İllic bir bahar sabahı, iki günlük bir fırtınanın ardından hava yeni yeni sakinleşmiş. Son birkaç günün yorgunluğunu atlatmaya çalışan deniz adeta bir çarşaf gibi serilmiş. Havalar sanki günün öneminin farkında olduğundan sonunda düzelmiş. Samsun açıklarında bir vapur içindeki askerleri daha çok yormamak istemişçesine yavaş yavaş hareket ediyor. Sinop Limanı'ndan yola çıkmış bu vapurun içinde yeni tıraş olmuş, saçları, sakalları yorgunluktan dağılmış; İzmir'in işgali haberinden sonra içleri buruk; ama bu karamsar döneme rağmen gözleri umutla parıldayan 19 asker görünüyor. Samsun halkı Tütün İskelesi'nin her iki tarafına sıralanmış, gözlerini ufka dikmiş, heyecan içinde Mustafa Kemal ve karargâhını bekliyor. Bandırma Vapuru yaklaştıkça içindeki askerlerin suratları netleşiyor. Temiz saçları rüzgârdan karışmış, gerginlikleri duruşlarından belli, yeni yıkanmış suratlarında üzüntü ve umut dolu bir ifade var. Farklı rütbelerden askerler, kâtipler, doktorlar, birbirinden farklı 19 insan; hepsinin tek ortak noktası ise yüzlerinden okunuyor: ülkenin geleceğini omuzlarında taşıyorlar. Türk halkının özgürlüğü bu insanların elinde. Ve bunun fazlasıyla farkında olan Mustafa Kemal güvertede, dimdik ayakta duruyor. Hırsı, istikrarı ve ciddiyeti o yaklaştıkça karmaşık Samsun ortamını daha da gergin hale getiriyor. Denizlerin mavisi gözlerine yansıyor. Fırtına sonrası sakinleşmiş koyu mavi deniz, bulutlardan arınmış açık mavi gökyüzü ve özgür bir Türkiye hayali ile ışıldayan Mustafa Kemal Paşa'nın gözleri...Samsun halkı rıhtımda kıpır kıpır, kurmay Binbaşı Mahmut Ekrem Bey ise sandalının içinde akıntı ile bir sağa bir sola sallanıyor. Ekrem Bey, Mustafa Kemal'i karşılayan ilk insan olmak üzere yaklaşan vapura yanaşıyor. 'Hoş geldiniz paşam.'

19 Mayıs 1919: İtilaf Devletlerinin işgallerine daha fazla boyun eğmeyeceğimize karar verdiğimiz gün. Atatürk'ün biz, gençlere, armağan ettiği bu gün. Atatürk'ün Samsun'a çıkışı, Kurtuluş Savaşı'nın başlangıcı, Gençlik ve Spor Bayramı, Mustafa Kemal'in doğum günü; hangisi olarak adlandırırsanız adlandırın, 19 Mayıs her zaman Türk tarihinde özgürlüğe atılan ilk adım olarak hatırlanacak. Uğruna kanlar dökülecek, savaşlar yapılacak, canlar kaybedilecek, üzerinden 101 yıl geçtiğinde bile kutlanacak kadar önemli olan bir özgürlük. Atatürk'ün 'Ya istiklal, ya ölüm' diyecek kadar değer verdiği bir bağımsızlık ihtiyacı. Peki nedir bu özgürlük? İstedğini söyleyebilmek midir? Yoksa istediğin yere gidebilmek mi? İstedığın gibi gezmek, okumak, yazmak, konuşmak, susmak, gülmek, ağlamak mıdır? Yoksa oy vermek, aday olmak, inanmak, araştırmak, öğrenmek, paylaşmak mı? Özgürlük hepsi birdendir. Özgür olmak bir yaşam biçimidir. Atatürk'ün deyişiyle bağımsızlık onun karakteridir, bu yolda can vermek onun için bir namus borcudur. Atatürk özgürlüğün kendisidir.

Sözlük tanımı ile 'herhangi bir koşulla sınırlanmama; zorlamaya, kısıtlamaya bağlı olmaksızın düşünme ve davranma durumu' olan özgürlük bence gökyüzü gibidir. Sonu yoktur. Bazen bulutlar ile kaplanır ve sanki ilerisini gözükmeyecek gibi olur, ama sonrasında güneş tekrar doğar ve bir ümit ışığı oluşur. Bazı yerleri koyu renktir, bazı yerleri açık. Okyanuslar kadar derin, gökyüzü kadar uçsuz bucaksızdır. Sonsuzluktur. Baktıkça insanı düşündürür. Harekete geçme arzusu uyandırır. İmkânsızlıkları yenmeye iter. Aynı gökyüzü gibi Mustafa Kemal Atatürk'ün gözleri de masmavidir: güveni, sadakati, huzuru, sorumluluğu temsil eder. Özgürlüğü temsil eder.

101 yıl önce bugün, Mustafa Kemal Paşa önderliğinde başlamış ulusumuzun özgürlük arayışı. Vazgeçmeyeceği her halinden belliymiş. Azimle, heyecanla, şevkle çalışmaya hazırmış. Yaptığı işi seviyormuş, hayalleri ile gurur duyuyormuş. Tüylar ürpertici hırsıyla Kurtuluş Savaşı'nı başlatmaya, istediğini elde edene kadar durmamaya hazırmış. Gerektiği kadar genelge yayınlamayı, toplantı yapmayı, savaşmayı göze almış. Ölümü göze almış. Çünkü o, savaştan çıkmış Osmanlı Devleti için bile aydınlık bir gelecek görüyormuş. Türk gençlerinin mutlu olmasını istiyormuş. Her şeyi düzeltmek için çok geç olmadığına inanıyormuş. İçten içe özgür bir Türkiye Cumhuriyeti hayali kuruyormuş. Engeller karşısında yılmadan, bu yolda devam etmek üzere kendine söz vermiş.

Ya Atatürk olmasaydı diye düşünmeden yapamıyor insan. Ya o gün Samsun'a çıkmasaydı? Ya Kurtuluş Savaşı hiçbir zaman başlamasaydı? Bugün burada olur muyduk? Ben bu yazıyı yazıyor olur muydum? Bu karamsar düşünceler içinde otururken genç olduğumu, Atatürk'ün geleceği benim ve benim gibilere armağan ettiğini hatırlıyorum. Bu yazıyı neden yazdığımı, bugünü neden hala kutladığımızı hatırlıyorum. Ben bugün olduğum insansam, bu ülkede yaşıyorsam, mutluy sam ve özgürsem hepsinin tarihimiz sayesinde olduğunu hatırlıyorum. Mustafa Kemal ve askerlerinin biz bugün böyle yaşayabilelim diye savaştığını hatırlıyorum. Bütün bunları hatırlıyorum ve içim ısınıyor. Yüzümde bir tebessüm oluşuyor. Gurur duyuyorum. Keşke onu onlarca yıl sonra bile kalbimizin en derinlerinde sakladığımızı, andığımızı, bizim için elde ettiği zaferleri hâlâ kutladığımızı görebilseydi. Bir yerden bizi izli yorsa eğer; bizim görevimiz de bize bıraktıklarına sahip çıkmak, bunu ona göstermek.

Bu sene yaşadığımız inanması güç koşullar altında 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramını istediğimiz gibi şenliklerle kutlayamayacak olma düşüncesi hepimizi üzse de, bu şartlar altında elimizden geldiği kadar bugünün anlam ve önemini hatırlamamız gerektiğini düşünüyorum. İçinde bulunduğumuz bu zorlayıcı dönemde bizim için hayatlarını feda etmiş insanları düşünmek hepimizin daha çok şükretmesini sağlayacaktır. Özgürlüğümüzün 102. senesini istediğimiz gibi hep birlikte kutlarız ama bu sene kendi iyiliğimiz için bu kutlamaları evlerimizden yapmamız gerekiyor. Yeter ki 19 Mayıs'ı, bağımsızlık mücadelemizi unutmayalım. Özgür olduğumuzu unutmayalım. Atatürk'ü, bizim için kan dökmüş askerlerimizi unutmayalım. Sevgiyle, saygıyla, minnetle analım. Geleceğin bizim elimizde olduğunu hatırlayalım.

TÜM GENÇLERİN VE KENDİNİ GENÇ HİSSEDENLERİN 19 MAYIS GENÇLİK VE SPOR BAYRAMI KUTLU OLSUN!

BİZİM BAYRAMLARIMIZ DERİN ÇAKMAK

Bayramlar, şüphesiz, ülkemizin kültürünün büyük bir parçası ve hepimizin çocukluğunun en güzel zamanlarıdır. Birlik ve beraberliği hissettiren, aileleri bir araya getiren, unutulmuş dostlukları tekrardan canlandıran bayramlar, hepimizin hatırladıkça yüzünde bir tebessüm belirmesine sebep olan geleneklerdir aslında. Hem milli, hem dini tüm bayramlar, küslüklerimizi ve kavgalarımızı bir kenara bırakmamız için bir sebep, gülümsememiz için bir araçtır. Artık ülkemizdeki her din, dil ve ırka sahip insanlar için bayramlar bir araya gelmek için bir bahane haline gelmiştir. Zaten kanı sıcak, samimi ülkemizin güzel insanları için her gün bayram olsa da, Şeker Bayramı daha farklı ve daha coşkulu kutlanır.

Şeker Bayramı kimisi için aile ziyareti, kimisi için kaybettikleri yakınları hatırlamak için bir zaman, kimisi için tatile çıkma fırsatı, kimisi için kafa dinlemek demek. Birçok farklı anlam taşıyan Şeker Bayramı, bizler için çok büyük önem taşıyan değerlerimizi yansıtan bir dönemdir. Artık dini önemi kadar kültürel bir önemi de vardır. Bizi biz yapan, birbirimize bağlayan en önemli geleneklerimizden biridir belki de.

Korona virüs ve karantina ile birlikte bu sene durumlar çok farklı. Sokağa çıkma yasağı gelmesiyle tüm tatiller ve ziyaretler hayal olmuş, herkes kendi evinde kendi bayramını kutlar durumda. Pandemi tam toparlarken, sağlık çalışanlarımızın verdiği bütün uğraşları anlamsız kılacak, bütün emeği yok sayacak ve her şeyi başa saracak tatiller ve bayram ziyaretlerinin engellenmesi ne kadar ülkemiz için iyi bir karar olsa da, bu bayram diğer bayramlardan daha hüzünlü. Evlerinde oturanların içleri buruk, herkes elindeki telefona sarılmış durumda. Bütün bunlar geçtiğinde, bayramların en büyüğü olması ve hep beraber kutlamak dileğiyle. Unutmayın, önümüzde daha nice bayramlar var.

